

Zapojení spotřebitelů do standardizace

Libor Dupal

(Předseda SČS,

člen ANEC General Assembly a

ANEC Steering Committee)

Obsah prezentace

- **Standardizace a očekávání spotřebitelů**
- **Příklady zapojení spotřebitelské organizace**
- **Model zapojení spotřebitelů: prezentace projektu**

Standardizace a očekávání spotřebitelů

- **Okruh zájmu:** Technické předpisy, technické normy, posuzování shody, akreditace, metrologie, dozor nad trhem
- **Evropské průzkumy a studie:** Nízké zapojení spotřebitelů (a malých a středních podniků) do standardizace
- **Opatření EK:**
 - Podpora ANEC (NORMAPME v případě SME)
 - Politiky a koncepce EU, doporučení směrem ke členským státům (deklarativní, neúčinné)

Standardizace a očekávání spotřebitelů

- **Proč účast spotřebitelů?**

- Otevřenost systému tvorby norem, účast zainteresovaných stran možná a principiálně žádaná
- ČR: viz zák. 22/1997 Sb. - §§ 4 a 4a
 - Tvorba norem: uplatňování ochrany oprávněného zájmu;
 - Projednání návrhu české technické normy, její změny nebo zrušení s každým, kdo se ve lhůtě stanovené ve zveřejněném oznámení ... přihlásí u osoby uvedené v tomto oznámení, nebo s každým, kdo zašle své stanovisko ke zveřejněnému návrhu ve lhůtě stanovené v oznámení o jeho zveřejnění.
- Spoluúčast na zahrnutí a „ohlídání“ různých aspektů (bezpečnost, ale i jiné) výrobku nebo služby z pohledu konečného uživatele. Jen tak se normy stanou lepšími a mají skutečnou hodnotu pro společnost.

Standardizace a očekávání spotřebitelů

- **Překážky účasti**

- Vysoké odborné, technické a finanční nároky
- Nízká mediální zajímavost produktů
- Spotřebitelská organizace s širokou působností z rozpočtových důvodů upřednostní jiné aktivity
- „Formální/symbolická“ podpora (státu) – neumožňuje průběžné trvalé zapojení
- V předcházejícím zmíněná „otevřenost“ systému se tak stává formální, nenaplnitelnou

Standardizace a očekávání spotřebitelů

- Řešení?

- Na evropské úrovni založení ANEC - dosažení vyšší efektivity
 - Nutná účinná podpora z národní úrovně (zapojení do pracovních skupin ANEC)
- Různá řešení na národních úrovních –
 - Specializované struktury pro podporu zapojení spotřebitelů (oddělené od spotřebitelských organizací s širokou působností)
 - Často je zapojení minimální či žádné (novější členské země)

Příklady zapojení

- **Zastoupení na evropské úrovni**
 - ANEC GA, SC (delegování zástupce SČS Spotřebitelským poradním výborem při MPO)
 - Chybí kapacity na aktivní zapojení (např. na práci v pracovních skupinách ANEC)
 - Lobby vůči
 - NSO
 - Českému zástupci ve Výboru 98/34/ES (mandáty)
 - Českým europoslancům

Příklady zapojení

- **Zastoupení na národní úrovni**
 - Výbor pro TPO, Koordinační skupina pro bezpečnost potravin, Rada pro akreditaci, ...
 - Zařazení expertů do TNK a PS
 - 20 TNK a PS;
 - Dobrovolníci, většinou není odpovídající nasazení do práce TNK
 - Výjimečně pracovník SČS, bez dostatečné časové kapacity

Příklady zapojení

- **Vydávání tiskovin**
 - Tematické zaměření – výrobní sektory (značení, značky, podpora certifikace, ...)
 - Technická normalizace specificky (vademecum, ISO/IEC Guides)

Příklady zapojení

- **Úkoly plánu standardizace – programu rozvoje technické normalizace (ÚNMZ)**
 - **Bezpečnost dětské obuvi**
 - Seminář v PSP – zviditelnění tématu
 - Studie - Inicie tvorby evropské mandátové normy
 - **Bezpečnost a kvalita nábytku**
 - Návrhy na normalizační úkoly na národní úrovni
 - Návrhy na zviditelnění dobrovolných značek a certifikace
 - **Vydávání vzdělávacích publikací – značky z databáze IEC**
 - **Koordinace spotřebitelů – ISO COPOLCO**

Příklady zapojení

- Přes řadu aktivit a úspěchů
 - Dílčí akce a projekty
 - Neumožňují vytvoření trvalého (mini) týmu, specializovaného odborně na prioritní oblasti standardizace
 - Omezený vliv na výběr priorit
 - Nejedná se o systematické, permanentní zapojení na národní ani na evropské úrovni

Model zapojení spotřebitelů

- **Projekt: Vytvoření modelu zapojení spotřebitelů do standardizace**
- **Financování (90%): Fond technické asistence EHP/Norsko**
- **Cíl: Navržení modelu účinného a profesionálního zapojení spotřebitelů a přípravy na jeho následné uvedení v život (návrh řešení financování)**
- **Čas: 9/2008 – 12/2009**

Model zapojení spotřebitelů

- **Výstupy**

- **Zpracování situační analýzy (dokumenty EU, členské státy, ...) (9-11/2008)**
- **Navržení řešení založením spotřebitelského Kabinetu pro standardizaci (9-11/2008)**
- **Statutární forma: obecně prospěšná společnost (podána žádost o registraci) (10/2009)**

Model zapojení spotřebitelů

- **Výstupy /2**

- **Zpracování Rukověti kabinetu /Guide of the Cabinet (11/2008 - 9/2009)**
- **Zpracování základacích a statutárních dokumentů (12/2008 – 9/2009)**
- **Organizace kulatého stolu na téma standardizace v oblasti dětských hřišť, sportovišť apod. (24.9.)**
- **Organizace mezinárodního semináře (6.10.)**
- **Založení webových stránek s doménou www.top-normy.cz (prezentace semináře, kulatého stolu, Rukověti) (od srpna 2009)**

Model zapojení spotřebitelů

- **Mandát Kabinetu**
 - Ovlivňovat normalizační práce
 - Komunikovat
 - Vzdělávat, školit
 - Zvyšovat povědomí o normách

Model zapojení spotřebitelů

- **Zakladatelem Kabinetu je SČS**
- **Model předpokládá úzkou spolupráci všech spotřebitelských organizací, které o to mají zájem i dalších zainteresovaných osob: prezentace ve Spotřebitelském porad. Výboru - spolupráce**
- **PROGRAMOVÝ VÝBOR KABINETU (Steering Committee)**
 - **Je trvalým poradním orgánem Kabinetu (správní rady, dozorčí rady a ředitele)**
 - **Je složen ze zástupců všech partnerů Kabinetu**

Model zapojení spotřebitelů

- Realizace, „uvedení v život“
 - Realizační projekt prezentován v odborné sekci pro kvalitu v normalizaci při Radě kvality, doporučen pro projednání v Radě kvality (dvě varianty financování z rozpočtu MPO)
 - Hledána opět podpora v mezinárodním projektu (FTA/EEA)
 - Tyto žádosti se nepřekrývají, nýbrž doplňujíCíl: Faktické zahájení činnosti s 1-2 pracovníky v prioritních sektorech (zranitelní spotřebitelé: děti, senioři, hendikepovaní)

Děkuji za pozornost

Libor Dupal, kontakty:

dupal@regio.cz

www.konzument.cz

www.top-normy.cz

cell: 602 56 18 56